

Met Gods hulp en paardenkracht

In 2016 zijn er in onze omgeving diverse pakketdiensten die onze bestellingen bezorgen. Zo'n 50 jaar geleden verzorgde Dit Lagarde (1878-1966) dit werk door pakketten en fruit van Alphen naar Tiel en Oss te brengen met paard en wagen. Meer dan 75 jaar was hij de meest karakteristieke verschijning in de streek. Dit kwam uit een oude, Alphense familie van vrachtrijders. Hij "versleet" een kleine twintig paarden, maar zelf hoefde hij nooit verstek te laten gaan door ziekte. Samen met zijn dochter Tonneke reed hij twee keer per week zijn route, "met Gods hulp en paardenkracht". Toen er in de zestiger jaren meer en meer auto's op de weg kwamen, veroorzaakte dit transport veel ergernis, temeer omdat Dit ondertussen erg doof was geworden.

Zijn karakteristieke gezicht viel ook op bij de makers van de film "Dorp aan de rivier", waarin hij gevraagd werd om zichzelf te spelen. Ook in de film van het zilveren feest van Pastoor van Schaijk, die zondag op de tentoonstelling van WHAM wordt vertoond, is Dit Lagarde duidelijk in beeld.

De eerste gemeentedokter

Eind 1826 constateert men dat binnen de gemeente gebrek is aan "heel- en vroedkundige hulp". Vooral het laatste heeft men helaas al dikwijls ondervonden. De gemeente financiën zijn niet toereikend om een en ander te bekostigen.

Men redeneert: Er moet in de gemeente een Heel- en Vroedmeester zijn, omdat de gemeente aan de zuidzijde helemaal aan de Maas ligt, en aan de noordzijde aan kleiwegen die in de wintermaanden onbruikbaar zijn. Hij moet in het midden van de gemeente komen wonen, in Maasbommel dus, even ver van Appeltern als van Alphen en Altforst.

Men wil een kundig man, dus de raad kan niet minder dan 250 gulden als loon bepalen, "want 250 gulden uit te loven om een bekwaam mensch tot deze geïsoleerde oorden uit te lokken, is niet te veel".

De dokter moet in Maasbommel komen wonen, hij mag nooit 's nachts zonder toestemming de gemeente verlaten en hij moet alle onvermogenen gratis behandelen. Geneesmiddelen die hij aan hen verstrekt krijgt hij terugbetaald. In de maanden mei en november moet hij de kinderen inenten tegen koepokken en hij moet daarvan een register bijhouden.

De oudste inentingslijsten die bewaard zijn gebleven, zijn in 1815 gemaakt door dokter L.A. Bokstart. Hij was dokter in Lith. In april 1826 door P.J. Bolsius, dokter in Alem en Maren Kessel. Het duurt nog tien jaar voor de volgende advertentie in de Opregte Haarlemsche Courant als resultaat heeft dat dokter Van Weezel wordt benoemd als gemeentelijk Heel- en Vroedmeester

V, aan het Postkantoor te Lage Zwaluwe.
* * Men verlangt in de Gemeente Appeltern, (in Gelderland) waaronder behoren de Dorpen Altforst, **Maasbommel** en Alphen, en tellende te zamen eene bevolking van ruim 2300 zielen: Een GENEES- en VER-
LOSKUNDIGEN, op een jaarlijksch Traktement van f 250; zij die daartoe mogten inclineren, gelieven zich voor den 1sten April 1836, in *persoon* of met *vrachtvrije* Brieven, en met overlegging der noodige Bewijsstukken, te adresseren aan den Heer A. A. J. DE VILLERS, Burgemeester te Appeltern; zullende hij, die den graad van Med. Dr. heeft, bij voorkeur in aanmerking komen.
* * Een geexamineerd Aporbeker van de Hervormde

Advertentie 24-03-1836 Opregte Haarlemsche Courant

Diepvrieshuisjes

In de vijftiger jaren hadden de meeste gezinnen nog geen diepvries kist of – kast. Toch was het in een dorp als Alphen, waar veel mensen hun eigen groenten teelden en soms ook een varken vetmestten om te slachten, wel handig als men groenten of vlees kon invriezen. Een oplossing daarvoor waren de vrieshuisjes.

In 1959 werd door Martien van der Velden, die aan de Kerkdijk op nummer 1 een fruitteeltbedrijf had, een diepvries gebouwd in het achterhuis, wat eerder in gebruik was geweest als parochiehuis. In dezelfde tijd bouwde Eb de Ruiter in de Melkstraat speciaal hiervoor een huisje aan de Melkstraat nr. 15. Dit huisje, met uiteraard weinig ramen en dikke muren, staat er nog steeds.

E. J. G. DE RUITER

TRANSPORT- en KOELBEDRIJF

Melkstraat 5 - ALPHEN (Gld.)

Telefoon 08876 - 202

Bij een diepvries kon vlees of groente worden aangeboden om in te vriezen. Maar ook kon men ter plekke geslachte haantjes en ander vlees kopen, al dan niet ingevroren. In een grote ruimte waren kastjes van latten gemaakt, die men kon huren. De huurder kon met een eigen sleutel de kluis openen en de etenswaren erin leggen of eruit halen. Op deze manier hoefde men zelf geen dure vrieskist te kopen. Diepvrieskasten waren bovendien ook flink groot en namen heel wat ruimte in beslag.

Door de stijgende welvaart werden in de zestiger jaren wel meer koel- en vrieskasten gekocht, waardoor het huren van een diepvrieskluis minder in de belangstelling kwam te staan. In veel plaatsen zijn de diepvrieshuisjes verdwenen. In Alphen aan de Melkstraat is het nog in vrijwel de originele vorm bewaard gebleven.

Voormalig diepvrieshuisje in de Melkstraat

Zoekplaatje Bruiloft (2)

Opnieuw hebben we een zoekplaatje dat aansluit bij onze tentoonstelling van 16 oktober a.s.

Het komt weer uit de mappen van Cornelis uit de periode 1964-1977.

Wie kan ons vertellen welk huwelijk hier wordt gesloten?

Oplossing zoekplaatje Bruiloft (1)

Bep (van Dijk) de Leeuw zag haar broer Jan op het zoekplaatje terug, met haar zus Lies als getuige en Ria de Klerk als bruid. De bruiloft vond plaats in 1972. Hartelijk dank voor deze reactie!

Stichting Werkgroep Historisch Alphen aan de Maas

p/a Greffelingsestraat 23
6626 AN ALPHEN (Gld)

Elke donderdagavond in de Edohof
van 20.00 tot 22.00 uur

RegioBank NL45RBRB0918497752
KvK nr. 11069033

Ben van Dijk
Adrie van Hoogstraten
Johan de Jong

tel. 56 1942
tel. 56 2425
tel. 56 1557

email: wham@alphenaandemaas.com
www.alphenaandemaas.com